

KINDERJAREN

Vladimir Sorokin
– vertaald door
Ad Winnubst

Ik ben geboren op 30 juni 1908 op het landgoed van mijn vader, Dmitri Ivanovitsj Snegirjov*. Vader had zijn naam gevestigd als een van Ruslands grootste suikerbaronnen en bezat twee landgoederen: een in Vaskelovo, bij Sint-Petersburg, waar ik geboren ben, en een in het Oekraïense Basantsy, waar ik mijn kinderjaren heb moeten slijten. Daarnaast had onze familie een knus houten huis aan de Ostozjenka-straat in Moskou en een reusachtig appartement aan de Millionaja-straat in Sint-Petersburg.

Het landgoed in Basantsy had vader zelf gebouwd 'in het Neanderthalische tijdperk van de suikerindustrie', toen hij tweeduizend desjatina vruchtbare Oekraïense grond had aangekocht voor zijn bieten. Hij was de eerste Russische suikerbaron die zijn eigen plantages aanlegde en de suikerpeëen niet bij boeren haalde, zoals vroeger. Bij die plantages bouwde hij samen met opa zijn suikerfabriek. Een landgoed was eigenlijk niet nodig, omdat het gezin al in de hoofdstad woonde, maar opa, bangelijk als hij was, hamerde erop dat 'de baas in deze barre tijden bij zijn peëen en fabrieken moet blijven.'

Vader had niks met Basantsy.

'Strontvliegen zijn het, allemaal,' zei hij vaak.

'Die komen op jouw suiker af!' lachte moeder dan.

Vliegen waren er meer dan zat. Het was de hele zomer bloedheet. Maar de winters waren zalig; zacht met veel sneeuw.

Later, toen vader écht een vermogend man was geworden, kocht hij het landgoed in Vaskelovo: een streng, ouderwets landhuis met zuilen en twee vleugels. Het lot wilde dat ik juist hier ter wereld kwam. Eerder dan verwacht: moeder beviel twee weken te vroeg. Volgens haar kwam dat door het uitzonderlijke weer van die dertigste juni. Ondanks de strakblauwe lucht en de windstilte klonken uit de verte ineens rollende donderslagen. Dat onweer was anders dan anders: moeder hoorde het niet alleen, maar voelde het warempel door heel haar schoot. Door mij dus.

'Alsof de donder je een douw gaf,' zei ze altijd. 'Je was in een zucht geboren en woog zoveel als een voldragen kind.'

De nacht daarna, de nacht op 1 juli, was de hemel in het noorden zo bijzonder en helder verlicht, dat je moeilijk van een nacht kon spreken. De avondschemer ging over in ochtendgloren. Heel vreemd was dat; eind juni zijn de witte nachten wel uitgedoofd. Moeder grapte:

'De hemel straalde ter ere van jou.'

Ze baarde me op het harde en altijd koele leer van de bank in vaders werkkamer. De weeën waren begonnen 'midden in een onnozel gesprek over het oude bloemperk en de nieuwe tuinman'. Recht tegenover die bank stonden over de hele lengte van de muur rijen suikerbroden op eikenhouten planken. Van elke suikeroogst was er een gegoten, elk een poed zwaar, elk voorzien van het jaartal. Die massieve witte kegels van keiharde raffinade zijn waarschijnlijk het eerste wat ik op deze wereld zag. Tenminste, in mijn vroegste herinneringen nemen ze dezelfde plaats in als het beeld van mijn vader en moeder.

Ik werd Alexander gedoopt, naar de Russische heilige en veldheer Alexander Nevski en ter ere van mijn overgrootvader Alexander Savvitsj Snegirjov, grondlegger van onze koopmansdynastie. Iedereen noemde me weer anders: mijn vader zei 'Alexander', mama 'Sjoera', mijn tantetjes 'Sasjenka', mijn zussen 'Sjoerjonok', mijn oudste broer Vasili 'Alex', broer

* Sorokin noemt abusievelijk twee geboorteplaatsen: het zuiden van gouvernement Charkov en Vaskelovo bij Sint-Petersburg. In een latere uitgave is dit aangepast. In mijn vertaling volg ik de gecorrigeerde tekst.

Vanja 'Sanja', onze gouvernante madame Panaget 'Sasjá', opzichter Frol 'Ljaksandr Dmitritsj',
stalknecht Gavrila 'kleine heer'.